

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 221538
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

20 Ekim 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURNAZ
Bakan

EK:

-Liste (7 Adet- 8 Sayfa)

-Cevap Yazısı (91 Adet, 177 Sayfa)

7/26099	7/32209 -7/32210	7/32961	7/33800
7/29439	7/32213	7/33065 - 7/33067	7/33803 - 7/33804
7/29533	7/32215	7/33069	7/33823
7/30583	7/32327 - 7/32328	7/33073	7/33995 - 7/33996
7/31041	7/32334	7/33075 - 7/33076	7/34000
7/31327	7/32485	7/33187 - 7/33194	
7/31437 - 7/31439	7/32490	7/33288 - 7/33292	
7/31498	7/32573	7/33294 - 7/33295	
7/31500	7/32577 - 7/32578	7/33297	
7/31722	7/32662	7/33300	
7/31832	7/32711 - 7/32719	7/33302 - 7/33303	
7/31836 - 7/31837	7/32821	7/33417	
7/32061	7/32823	7/33518 - 7/33521	
7/32072	7/32951 - 7/32954	7/33523	
	7/32958 - 7/32959	7/33594	
		7/33597	
		7/33731 - 7/33732	
		7/33793	

ADANA MİLLETVEKİLİ
SAYIN DR.MÜZEYYEN ŞEVKİN'İN
TBMM 7/31500 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI

SORULAR

16.05.2012 tarihinde kabul edilen ve 31.05.2012 tarih ve 28309 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun ülkemizde afet riski altındaki yerleşim birimlerinde sağlıklı ve güvenli yaşam çevreleri oluşturmak; yerleşim birimlerinin afet güvenliğini yükseltmek amacıyla düzenlenmiş bir kanun olarak kamuoyuna sunulmuş ancak Kanunun yürürlükte olduğu 8 yıllık süreçte bu Kanuna dayalı olarak gerçekleştirilen kentsel dönüşüm projelerinin afet risklerinin azaltılmasına hizmet etmediği görülmüştür.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı sadece bu kanun nedeniyle değil başta İmar Kanunu olmak üzere kentleşme ve planlamaya yönelik sorumlu olduğu tüm mevzuat nedeniyle afet risklerinin azaltılmasına yönelik faaliyetleri olması gerekirken, afet risk yönetiminin gereklerine uygun olarak yapması gereken yerleşim birimlerinin afetlerden korunmasına ve afetlerin önlenmesine yönelik faaliyetleri bilinmemektedir. Bakanlık hasar tespit, afetzedelere TOKİ konutlarının yapılması gibi faaliyetleri ile sıklıkla gündeme gelmektedir.

Bu çerçevede aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Murat Kurum tarafından yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim.

1- MTA Genel Müdürlüğü tarafından 2012 yılında yayınlanarak yürürlüğe giren, yayınlandığı günden beri de başta Türkiye Deprem Tehlike Haritası’nın hazırlanması olmak üzere, ülkemizdeki deprem güvenliği çalışmalarına temel bir altlık olan Türkiye Diri Fay Haritasına göre ülkemizde Bolu, Sakarya, Kocaeli, Yalova, Bursa, Balıkesir, Manisa, İzmir, Aydın, Denizli, Muğla, Kütahya, Eskişehir, Kahramanmaraş, Hatay, Erzurum, Bingöl, Hakkari gibi 18 kent, 80’i aşkın ilçe, 502’yi aşkın köy veya mahalle yerleşim birimlerinin içinden aktif fayların geçtiği bilinmektedir. Hatta 2020 yılı içinde Elazığ-Sivrice, Van-Başkale ve en son Bingöl-Karlıova’da meydana gelen depremlerde en çok hasar ve can kayıplarının da fay hatları üzerine oturan yerleşim birimlerinde meydana gelmiştir. Ülkemiz genelinde aktif fay hatları veya zonları üzerinde 100.000’i aşkın binanın yer aldığı ve 500.000’e yakın vatandaşımızın da bu binalarda oturduğu tahmin edilmektedir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nca aktif fay hatları veya zonları üzerinde yer alan yerleşim birimlerinin kaç tanesinde 6306 sayılı yasa kapsamında “riskli alan” ilanı gerçekleştirilmiştir? Kaç tanesinde kentsel dönüşüm projesi uygulanmıştır? Bu yerleşim birimleri hangileridir?

2- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından bu yerleşim birimlerinin depremden korunmasına yönelik hangi önlemler alınmış; bütçesinden bu önlemler için 2019 ve 2020 yıllarında ne kadar ödenek ayrılmıştır?

3- Ülkemiz genelinde aktif fay hatları veya zonları üzerinde 100.000'i aşkın binanın yer aldığı ve 500.000'e yakın vatandaşımızın da bu binalarda oturduğu düşünüldüğünde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı AFAD Başkanlığınca herhangi bir yasal düzenleme gerçekleştirilmiş midir? Gerçekleştirilmedi ise neden?

4- Aktif fay hatları veya zonları üzerinde yapı yapılmasına müsaade etmeye devam edecek misiniz?

5- MTA Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan haritalardan biri de Türkiye Heyelan Envanter Haritası olup heyelan en sık yaşanan ve depremten sonra ikinci sırada doğa kökenli afetlere neden olan bir olaydır. Türkiye Heyelan Envanter Haritasında işlenmiş heyelanların riski altındaki yerleşim birimlerinin kaç tanesinde, 6306 sayılı yasa kapsamında "riskli alan" ilanı gerçekleştirilmiştir? Kaç tanesinde kentsel dönüşüm projesi uygulanmıştır? Bu yerleşim birimleri hangileridir? Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından bu yerleşim birimlerinin heyelandan korunmasına yönelik hangi önlemler alınmıştır? Bütçesinden bu önlemler için 2019 ve 2020 yıllarında ne kadar ödenek ayrılmıştır?

6- Tarım ve Orman Bakanlığı-Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Taşkın Yönetim Planları kapsamındaki birimlerinin kaç tanesinde 6306 sayılı yasa kapsamında "riskli alan" ilanı gerçekleştirilmiştir? Kaç tanesinde kentsel dönüşüm projesi uygulanmıştır? Bu yerleşim birimleri hangileridir? Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından bu yerleşim birimlerinin taşkından korunmasına yönelik hangi önlemler alınmış; bütçesinden bu önlemler için 2019 ve 2020 yıllarında ne kadar ödenek ayrılmıştır?

CEVAP

Türkiye jeolojik konumu, topoğrafik ve meteorolojik özellikleri nedeniyle kronik sismik tehlikeler ve ağır sonuçları olan çeşitli doğal afetlerle karşı karşıya olan bir ülkedir. Maruz bulunduğumuz deprem tehditlerinin yanı sıra sel, heyelan vb. birçok afet riskleri yerleşimlerimiz üzerinde ciddi tehlikeler oluşturmaktadır.

Afet risklerinin yapı stoğumuza olan etkilerine dair hazırlanan çalışma ve analizlerde; doğal afetler sonucu yıkılan hanelerin afet türleri açısından dağılımı, %61 deprem, %14 sel, %15 topak kayması, %5 kaya düşmesi, %4 yangın ve %1 çığ, fırtına ve yağmur afeti şeklindedir. Söz konusu deprem tehdidinde ilişkin yapılan araştırmalar sonucu, nüfusumuzun %71'i, topraklarımızın %66'sı deprem açısından tehlike arz eden alanlar arasında bulunduğu, son yaşanan büyük ve orta ölçekli depremler ile ortaya çıkan can kayıpları ve ağır hasar ile yıkılan binalar dikkate alındığında özellikle 1999 yılından önce inşa edilen niteliksiz ve mühendislik hizmeti almaksızın inşa edilen yapı stoğumuzun önemli bir kısmının afet risklerine karşı tehlike altında olduğunu göstermektedir. Bu risk unsurları üzerinden yapılan araştırma ve tespitlere göre ülkemizde yenilenmesi gereken konut sayısının 6 milyon 700 bin adet sınırında olduğu öngörülmektedir.

Söz konusu bağımsız birimlerin bulundukları yerleşim alanlarının sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerine dönüştürülmesi amacıyla hazırlanan "6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların

Dönüştürülmesi Hakkında Kanun" kapsamında ülkemizde zemin durumu veya üzerindeki yapılaşmalar sebebiyle tehlike arz eden riskli alanlar ile ekonomik ömrünü tamamlamış, hasar görme riski taşıyan riskli yapıların tespiti ve yenilenmesine yönelik uygulamalar Bakanlığımız öncülüğünde sürdürülmektedir.

Bakanlığımızca tüm Türkiye’de fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini teşkil etmek üzere “riskli alan”, “rezerv yapı alanı” ve “riskli yapı” kapsamına alınan yerlerde uygulama çalışmaları yürütülmektedir.

Bu çerçevede inşa edilen yapılar, bölgeye dair hazırlanan jeolojik ve jeoteknik etüd raporları doğrultusunda onaylanan imar planları ve parsel bazlı zemin etüd raporları dikkate alınarak, şiddetli depremlerde dahi can güvenliğinin sağlanması amacı ile kalıcı yapısal hasar oluşumunu engelleyen usul, esas ve yöntemlerin de açıklandığı Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği kapsamında inşa edilmektedir.

Gelinen tarih itibari ile kentsel dönüşüm uygulamaları için Bakanlığımıza müracaatta bulunan vatandaşlarımız ve yerel idarelerimizden gelen talepler öncelikle değerlendirilmek üzere, soru önergesinde değinilen Bolu, Sakarya, Kocaeli, Yalova, Bursa, Manisa, İzmir, Aydın, Denizli, Kütahya, Eskişehir, Kahramanmaraş, Hatay, Erzurum, Bingöl, Hakkâri, Elazığ, Van İlleri de dahil olmak üzere Türkiye genelinde 59 ilimizde ilgili tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak ilan edilen 263 adet Riskli Alan ve yine 81 ilimizde tespit edilen "Riskli Yapı"lar ile diğer kentsel dönüşüm alanlarında bulunan yaklaşık 1 milyon 400 bin adet birimin yenilenmesine yönelik tasfiye, yıkım ve yapım faaliyetleri parsel bazında veya etaplar dâhilinde devam etmektedir. 6306 sayılı Kanun kapsamında, Türkiye genelinde yürütülen bu kentsel dönüşüm çalışmaları için 2019-2020 yılları arasında toplam 5.864.597.067,12 TL kaynak aktarılmıştır. Ayrıca afet bilinç düzeyinin artırılması ve kentsel dönüşüm uygulamalarına katılım sağlanmasına yönelik duyuru, çağrı, bilgilendirme faaliyetleri sürdürülmektedir.

Bakanlığımız 2023 vizyonu kapsamında açıklanan "Kentsel Dönüşüm Eylem Planı" doğrultusunda acil dönüştürülmesi gereken 1 milyon 500 bin konutun 5 yıl içerisinde dönüştürülmesi ve 20 yıllık periyotta ise yaklaşık 6 milyon 700 bin adet bağımsız birimin yenilenmesi hedeflerimiz arasında yer almaktadır.

Bu hedeflere ulaşılacak üzere İl ve İlçe bazında “Kentsel Dönüşüm Strateji Belgesi” hazırlanması tüm İl ve İlçe Belediyelerinden talep edilmiştir. Kentsel Dönüşüm Strateji Belgesi aracılığıyla İl ve İlçe Belediye Başkanlıkları tarafından afet riski yüksek alanların tespitinin sağlanarak, acil müdahale edilmesi gereken alanlar tespit edilmekte olup, yeni riskli alanların ilanı ile rezerv yapı alanlarının belirlenmesi sürecinde yapılan bu tespitler dikkate alınmaktadır.

